

Biblická hodina 15. september 2022

– zhrnutie výkladu Slova Božieho –

Slovo zo Starého zákona: 1M 31,22-54 – Labán prenasleduje Jákoba

²² Na tretí deň oznámili Labánovi, že Jákob ušiel. ²³ Vtedy vzal so sebou svojich bratov a prenasledoval ho sedem dní, až ho dostihol na pohorí Gileád. ²⁴ V noci prišiel Boh k Aramejčanovi Labánovi a vo sne mu povedal: „Daj pozor, a s Jákobom sa zhovárať len priateľsky!“ ²⁵ Labán dohonil Jákoba, ktorý si na vrchu práve rozkladal stan. Aj on sa so svojimi bratmi utáboril na pohorí Gileád. ²⁶ Labán vyčítal Jákobovi: „Čo si to urobil? Oklamal si ma. Moje dcéry si odviezol ako vojnové zajatkyne! ²⁷ Prečo si odo mňa tajne utiekol a prečo si ma okradol? Bol by som ťa radostne vyprevadil so spevom, s bubnami, s citarami. ²⁸ Nedoprial si mi ani to, aby som mohol pobozkať svojich vnukov a dcéry! Nerozvážne si sa správa! ²⁹ Mám dosť sily urobiť vám zle, Boh vášho otca mi však včera povedal: ‚Daj pozor a s Jákobom sa zhovárať len priateľsky!‘ ³⁰ Keď si už raz odišiel, lebo si veľmi túžil po domove svojho otca, prečo si mi teda ukradol bôžikov?“ ³¹ Jákob Labánovi odpovedal: „Bál som sa a myslel som si, že mi nasilu vezmeš dcéry. ³² U koho však svojich bôžikov nájdeš, nech nezostane nažive! Pred našimi bratmi poprezeraj, čo mám, a svoje si vezmi!“ Jákob totiž nevedel, že ich ukradla Ráchel. ³³ Labán vošiel do Jákobovho stanu, potom do stanu Leinho i do stanu ich dvoch slúžok, no nič nenašiel. Vyšiel z Leinho stanu a vkročil do Ráchelinho stanu. ³⁴ Ráchel však domácich bôžikov vzala, skryla ich do ťavieho sedla a posadila sa naň. Keď Labán poprezeral celý stan, nič nenašiel. ³⁵ Ráchel povedala otcovi: „Nech sa nehnevá môj pán, že nemôžem vstať pred tebou. Prihodilo sa mi to, čo sa stáva ženám.“ Hľadal teda, ale bôžikov nenašiel. ³⁶ Vtedy sa Jákob rozhneval a Labánovi vyčítal: „Čím som sa previnil, čím som sa prehrešil, že si ma tak prenasledoval? ³⁷ Keď si prekotal všetky moje veci, čo si našiel z vecí svojho domu? Polož to tu pred mojich a tvojich bratov, nech rozhodnú medzi nami dvoma! ³⁸ Dvadsať rokov som bol u teba! Tvoje ovce a kozy nikdy nevyvrhli, nikdy som nejedol barany z tvojho stáda, ³⁹ ani som ti nikdy neukázal, čo roztrhala zver. Vždy som to nahradil. Či niečo skapalo v noci alebo vo dne, vždy si to odo mňa žiadal. ⁴⁰ Vo dne ma umárala horúčava, v noci zima a spánok mi mizol z očí. ⁴¹ Takto som slúžil v tvojom dome dvadsať rokov; štrnásť za obe dcéry a šesť za svoje stáda, ale desaťkrát si mi zmenil odmenu! ⁴² Keby nebol býval so mnou Boh môjho otca, Boh Abraháma a Postrach Izáka, určite by si ma bol prepustil naprázdno! Boh však zhliadol na moje ponižovanie a námahu mojich rúk, preto ťa minulej noci napomenul.“ ⁴³ Nato Labán Jákobovi odpovedal: „Tieto dcéry sú moje dcéry, títo synovia sú moji synovia a toto stádo je moje stádo; všetko, čo vidíš, je moje! Čo však môžem dnes urobiť pre svoje dcéry a pre ich synov, ktorých porodili? ⁴⁴ Pod' teda, uzavrieme spolu zmluvu a nech je Boh svedkom medzi mnou a tebou!“ ⁴⁵ Vtedy vzal Jákob kameň a postavil ho ako posvätný stĺp. ⁴⁶ Svojim bratom povedal: „Prineste kamene!“ Nazbierali kamene, navršíli hrbu a na nej potom jedli. ⁴⁷ Labán ju nazval Jegar-Sahadúta a Jákob ju nazval Gal-Éd. ⁴⁸ Nato Labán povedal: „Táto hrbu bude dnes svedkom medzi mnou a tebou,“ preto sa volá Gal-Éd ⁴⁹ alebo Micpa, lebo Jákob povedal: „Nech Hospodin stráži mňa i teba, keď budeme ďaleko od seba! ⁵⁰ Keby si zle zaobchádzal s mojimi dcérami alebo by si si pribral iné ženy okrem nich, aj keby nikto nebol pri nás, vedz, že Boh je svedkom medzi mnou a tebou!“ ⁵¹ Labán ďalej povedal Jákobovi: „Pozri, tu je hrbu a tu je posvätný stĺp, ktorý

som postavil medzi mnou a tebou. ⁵² Svedkom je táto hĺba, svedkom je aj tento posvätný stĺp, že ja neprekročím túto hĺbu, ty neprekročíš tento posvätný stĺp s úmyslom navzájom si škodiť! ⁵³ Nech je naším sudcom Boh Abraháma a Boh Nachóra, teda boh ich otca!“ Jákob potom prisahal na Boha, ktorý budil strach v jeho otcovi Izákovi. ⁵⁴ Potom Jákob priniesol obeť na vrchu a povolal svojich bratov na obetnú hostinu. Hodovali teda a prenocovali na tom vrchu.

Milí Bratia a milé Sestry!

Jákob po dvadsiatich rokoch služby u Labána odchádza domov. Užho je to všetko stále dusnejšie, čo mu pridá na túžbe vrátiť sa. Nakoľko vzťahy sú napäté (Labán odišiel strihať ovce, avšak Jákob tam nie je pozvaný) rozhodne sa pre útek bez rozlúčky. Keď sa to na tretí deň Labán dozvie, začne ho prenasledovať. Ako ďalej vidíme, nie je za tým krivda, že sa nemohol rozlúčiť, ale vie, že pre Jákoba sa mu darí dobre a nechce stratiť lacnú pracovnú silu. Samozrejme, cíti sa aj podvedený, hlavne ho však ženie to, že prišiel o svojich domácich bôžikov, ktoré Ráchel ukradla. Jeho hnev a pomstychtivosť sú nebezpečné – preto je dobré vidieť, že Hospodin ochraňuje Jákoba a zasiahne: osloví vo sne Aramejčana Labána a zamedzí jeho konanie. Tejto vyššej moci musí Labán povoliť, aj sa na to bude odvolávať. Jeho stretnutie s Jákobom je dosť ostré, obaja si vyčítajú svoje krivdy i pseudokrivdy (Labán). Z toho sa dozvedáme, že veru Labán nebol príliš priateľský k Jákobovi napriek tomu, že bol to jeho synovec i zať. Ale veď ho už aj s Leou podviedol. *„Keby nebol býval so mnou Boh môjho otca, Boh Abraháma a Postrach Izáka, určite by si ma bol prepustil naprázdno! Boh však zhladal na moje ponižovanie a námahu mojich rúk, preto ťa minulej noci napomenul“*. Teraz však Labán musí priznať: *Mám dosť sily urobiť vám zle, Boh vášho otca mi však včera povedal: „Daj pozor a s Jákobom sa zhovárjaj len priateľsky!“* Vyššia moc nad ním mu nedovolí, aby ublížil Jákobovi. Avšak stále sa správa tak, ako keby bol majiteľom každého a všetkého, kto a čo patrí Jákobovi.

Teraz ale je najdôležitejšie pre neho získať naspať svojich domácich bôžikov. Taká je jeho viera, spolieha sa na ľudské výtvary, od nich očakáva ochranu, bez nich sa cíti byť slabý, nechránený, neúspešný. Jákob nevie o tom, že Ráchel ich vzala (Je za tým jej väzba na tieto bôžiky alebo chce tak dosiahnuť oslabenie jeho otca, ktorý sa k svojim dcéram správal ako k tovaru?). Preto s takou istotou hovorí: *„U koho však svojich bôžikov nájdeš, nech nezostane nažive!“* Nevedomky tak vyslovil ortieľ smrti nad svojou milovanou ženou. Napokon Labán sa musí vrátiť bez svojich bôžikov ako porazený a zbavený ochrany a sily.

Snaží sa aspoň o dohodu či zmluvu o vzájomnom neútočení. Posvätný stĺp, ktorý postaví Jákob, obklopený hĺbou ďalších kameňov bude svedkom, že *„ja neprekročím túto hĺbu, ty neprekročíš tento posvätný stĺp s úmyslom navzájom si škodiť!“* Dávajú meno tomuto miestu *Hĺba svedectva* alebo *Stráž*. Je teda do budúca medzi nimi akýsi ochranný val – v skutočnosti sa však viackrát už nestretnú. Uzatvára sa

táto kapitola života Jáкова, ktorý tu aj dvakrát spomína Hospodina zvláštne, a to ako *Postrach Izáka*, či *Boh ktorý budil strach v jeho otcovi Izákovi*. Ale on sám tento strach tiež dobre poznal. Strach, ktorý nenúti utekať od Boha, ale naopak, utekať k Nemu. Aj teraz je tomu tak v jeho živote, na nikoho iného sa spoliehať nemôže, avšak na Toho, ktorý mu sľúbil svoju prítomnosť, ochranu a požehnanie, áno.

Slovo z Nového Zákona: 2K 3 – Služobníci novej zmluvy

¹ Zasa začíname odporúčať samých seba? Alebo, azda, ako niektorí iní, potrebujeme odporúčajúce listy pre vás alebo od vás? ² Vy ste našim listom, vpísaným do našich srdc; poznajú a čítajú ho všetci ľudia. ³ Veď na vás je zjavné, že ste Kristov list, pripravený našou službou, napísaný nie atramentom, ale Duchom živého Boha, nie na kamenných tabuliach, ale na tabuliach ľudských srdc. ⁴ Máme teda takúto dôveru v Boha skrze Krista. ⁵ Nie že by sme boli schopní sami od seba niečo vymyslieť akoby z nás, ale naša schopnosť je z Boha, ⁶ ktorý nás urobil schopnými byť služobníkmi novej zmluvy, nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, ale Duch oživuje. ⁷ Ak teda služba smrti vyrytá písmenami do kameňa bola taká slávna, že synovia Izraela nemohli hľadiť Mojžišovi do tváre pre jej jas, aj keď pomimuteľný, ⁸ ako by služba Ducha nebola oveľa slávnejšia? ⁹ Ak bola teda služba odsúdenia slávnou, omnoho viac oplýva slávou služba spravodlivosti. ¹⁰ Lebo to, čo bolo raz slávne, stratilo svoju slávu pre vznešenejšiu slávu. ¹¹ Veď ak je slávne to, čo je pomimuteľné, omnoho slávnejšie je to, čo zostáva. ¹² Keď teda máme takúto nádej, vystupujeme s plnou otvorenosťou, ¹³ nie ako Mojžiš, ktorý si kládol na tvár závoj, aby synovia Izraela nezbadali koniec tej pomimuteľnej žiary. ¹⁴ Ich myseľ sa však na tom zatvrdila. Až do dnešného dňa totiž ostáva ten istý závoj pri čítaní Starej zmluvy, a nie je odhalený, pretože iba v Kristovi sa odstraňuje. ¹⁵ A tak až dodnes, kedykoľvek čítajú Mojžiša, leží na ich srdci závoj. ¹⁶ No keď sa hocikto obráti k Pánovi, závoj je odňatý. ¹⁷ Pán je Duch, a kde je Pánov Duch, tam je sloboda. ¹⁸ Keď my všetci s odhalenou tvárou akoby v zrkadle pozeráme na slávu Pána, premieňame sa na taký istý obraz v stále väčšej sláve — a to všetko mocou Pána, ktorý je Duch.

Milí Bratia a milé Sestry!

Hneď z úvodnej otázky je jasné, že tu ide o spochybňovanie apoštola a jeho apoštolskej úlohy, keďže sa odvoláva na odporúčanie. Odporúčanie bolo aj v tej dobe akýmsi nástrojom k tomu, aby dotyčný bol prijatý a rešpektovaný vo svojom okolí, pretože ten, kto ho odporúča, je seriózny človek. Okolo Pavla sa však hromadili otázniky a pochybovania zo strany istých ľudí, ktorí vedome narušili klud a dôveru voči jeho osobe v Korinte. Oni si prinášali rôzne odporúčania z iných miest, aby boli dôveryhodní. Avšak nezvestovali čisté evanjelium, ale zákon, z ktorého však nie je možné získať spasenie. Falošní učitelia mali vždy takýto zámer a našli si vždy aj jednotlivcov, ktorých vedeli ovplyvniť a manipulovať.

Správne sa zachovať veru nie je ľahké, ak sa stane človek obeťou takéhoto útoku. Chce to múdrosť a lásku, Božie vedenie a dôveru, že On vie napraviť to, čo človek pokazil. Práve to môžeme sledovať v tomto liste, i v tejto jeho časti, ako

apoštol rieši svoj vzťah a bojuje o otvorenie očí a obnovenie dôvery Korinťanov. Apoštol im píše, že oni sami sú ten odporúčací list, pripravený ich službou, láskou zapísaný do srdca Pavla a jeho spolupracovníkov a čítajú ho všetci ľudia. Sú zapísaní do jeho srdca pre lásku, ktorou u nich slúžil zvestovaním evanjelia. Tento list je *„napísaný nie atramentom, ale Duchom živého Boha, nie na kamenných tabuliach, ale na tabuliach ľudských srdc“*.

Totíž ako apoštol píše, Boh *„nás urobil schopnými byť služobníkmi novej zmluvy, nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, ale Duch oživuje“*. Kamenné tabule sú odkaz na zákon, ktorý odhaľuje hriech, ale zároveň aj odsudzuje a neprináša slobodu. Avšak Duch oživuje, pretože spája človeka so živým Bohom, ktorý sa zjavil v Ježišovi Kristovi. A táto služba, ktorú potvrdil Duch svätý, je slávna, oveľa slávnejšia, ako služba litery zákona v Starej zmluve.

Pritom aj tá bola taká slávna, že *„synovia Izraela nemohli hľadiť Mojžišovi do tváre pre jej jas, aj keď pomínutelný, ako by služba Ducha nebola oveľa slávnejšia?“* A *„ak je slávne to, čo je pomínutelné, omnoho slávnejšie je to, čo zostáva“*. Vieme, že žiara Mojžišovej tváre slabla a časom jej bol koniec. Závoj (zákonnícky pohľad na človeka) však dodnes zakrýva skutočnosť, pokiaľ niekto zostáva pri litere zákona. Ale závoj je odstránený tam, kde sa zvestuje Kristus, lebo v Ňom sa závoj odníma, v Ňom sa prejavuje v plnosti Božia sláva pre Jeho milosť. *„No keď sa hocikto obráti k Pánovi, závoj je odňatý. Pán je Duch, a kde je Pánov Duch, tam je sloboda“*. Apoštol reprezentuje túto zostávajúcu, trvajúcu slávu. A kto na ňu hľadí, *„sám sa premieňa na taký istý obraz v stále väčšej sláve a to všetko mocou Pána, ktorý je Duch“*.

Tak vidíme, že sa apoštol nebráni, neospravedlňuje, nevysvetľuje a neobviňuje Korinťanov, ale smeruje ich zrak vyššie, aby nesúdili podľa litery zákona, ale aby boli pod vplyvom a vedením Ducha svätého. Veď ani Boh ich nesúdil, ale sa nad nimi zľutoval a ich obdaril zo svojej lásky odpustením hriechov a zasľúbením večného života. Nie pre plnenie zákona, ale napriek neplneniu – pre zástupnú obeť Ježiša Krista. Kde je Duch Pánov, tam je sloboda, aj sloboda od vplyvu falošných učiteľov, lebo ostáva jediný pravý učiteľ, Pán Ježiš, slávny učiteľ všetkých svojich detí.